

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în da-care zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din stră-
ră și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. Staria
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 171.

Brașov, Mercuri, 2 (14) August.

1895.

Dela Congresul naționalităților.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Budapesta, 11 August n.

Mult s'au frământat și sbuciumat în ei Ungurii dela putere, că ore ce se facă: să concedă ori nu Congresul naționalităților, convocat pe ziua de ieri. In cele din urmă, stând sub presiunea opiniei publice europene în ajunul Conferenței interparlamentare dela Bruxelles, cu care s'a adus în legătură întrunirea de ieri, și-au dîs: dintre două rele, totuși e mai bine s'alegem pe cel mai mic: și ori cât de neplăcut ar fi pentru noi de-a încuviința, ca Români, Slovaci și Sârbi să se înțelegă împreună asupra unei acțiuni comune contra noastră, totuși mai mult rău ni-ar cauza, decât s'ar lăți în lume părerea, că întru adevăr naționalitățile nu se pot nici decum folosi de dreptul de întrunire, pe care Maghiarii îl exercită în așa mare măsură.

Guvernul, în fine, a aflat un mijloc de-a eși din impas dîcînd, că permite întrunirea, dîr nu ca Congres, ci numai ca adunare poporală. D-l Perczel și-a salvat astfel conștiința față cu soviniști extremi și „népgyűlés”-ul n'avea se mai vateme așa de mult orgoliul lor național.

Astfel se întâmplă, că ieri la 2 ore s'a putut întruni în totă liniștea Congresul în sala „Hotelului Național” din strada Vațului.

Ședința a fost deschisă din partea convocatorilor Vasile Mangra, Dr. Gavrilă și Paul Mudron, fie-care vorbind în limba sa proprie.

V. Mangra a dîs, că Români, Slovaci și Sârbi au venit aici în capitala țării, pentru-ca în frățietate să se sfătuescă asupra cestiunilor, ce ating nu numai interesele lor deosebite, ci și interesele patriei, care trebuie să formeze îngrijirea fiă-cărui bun cetățîn. N'am venit să agităm, n'am venit să provocăm (Nu! nu!); nu vrem să gravităm în afară, și dovadă este chiar alegerea locului de consfătuire aici în capitala Ungariei. Avem drept să ne interesăm de sôrtea noastră și suntem pîtrunși de iubirea de patriă. Acésta ne este ținta. Vă salut de binevenire și vă mulțimesc, că venind în număr așa de mare ați dovedit iubire de patriă.

In decursul vorbirii sale, întrebunțînd cuvîntul „Congres”, consilierul polițienesc Hugo Chudy l'a admoniat să nu se mai folosescă de acest cuvînt, căci este numai o adunare poporală.

S'au aclamat apoi ca președinți ai adunării: din partea Românilor d-l George Pop de Băscăci, din partea Sârbilor Dr. Mihail Polit și din partea Slovacilor d-l Paul Mudron.

Președinții au ocupat loc în fruntea mesei presidiale; la mijloc Dr. Polit, la dreapta Pop de Băscăci și la stînga Mudron. Apoi au ținut scurte vorbiri de deschidere, arătînd importanța și marele scop al întrunirii și urînd succes lucrărilor ei. („Să trăescă” și „Zsivio” sgomotose).

După acésta s'au ales notarii: Români Dr. Stef. Pop și Dr. Stef. Petrovici; Slovaci: Svetozar Hurban-Vajansky și Andreiu Halasa; Sârbi: preotul Javanovici și Dr. Adamovici.

Observ, că Mudron folosind în discursul său cuvintele „representanții naționalităților”, reprezentantul guvernului a protestat dîcînd, că cei de față sunt numai membri ai naționalităților, însă nu repre-

sentanții acestora, căci nu-i cu nimic dovedit, că ar fi primit mandat.

Intr-aceea se iscă în sală o mare mișcare și sgomot. S'au dîră strigări de: Abzug! și afară cu ei! Mai târziu am aflat, că strigările acestea au fost îndreptate contra redactorului „Controlei” din Timișoara Barcianu și a redactorului Jovici dela „Straja”, dîarul fracțiunii radicale sêrbesci, care s'a rupt de partida „Zastavei”. Aceștia au trebuit să se depărteze.

Indată după acésta se născo un alt sgomot și mai mare. O cétă de Slovaci și Sârbi renegați, între cari și vre-o doi Români voiau să intre în sală, dîr n'aveau bilete. Ei au fost respinși de cătră cei trei membri ai comitetului pentru susținerea ordinii, pentru care aveau să garanteze convocatorii.

Când voiau să năvălescă aceștia în sală, unul din funcționarii poliției a strigat: „a torontaliakat be kell bocsatani”. (Cei din Torontal trebuie lăsați să intre.) El adevă sciea înainte, că au să vie și precum am aflat, au și fost aduși ex officio, cu trenul și încă pe clasa întâiu. Polițaiul Chudy a dîs, că nu pôte lua dispozițiune, ca ei să se depărteze, de ore-ce e „népgyűlés”. Cu tôte acestea a trebuit să recedă și cei din Torontal s'au depărtat cu mare greu, pentru-ca să mergă într'o cafenea și să-și drezeze un protest contra Congresului.

După-ce s'a făcut érá-și liniște președinții au propus, și următorea adresă omagială cătră Majestatea Sa:

Majestatei Sale ces. și reg. apostolice
Francisc Iosif I.

„Români, Slovaci și Sârbi adunați în capitala Ungariei, conduși de credința și devotamentul lor strămoșesc, rógă pe Majestatea Vostre imperială și regală apostolică, scutul și pavéza tuturor popórelor Monarchiei, să vă îndurați a primi prea grațios expresiunea devotamentului lor omagial”.

S'a propus apoi alegerea unei comisuni de 45 membri, pentru a stabili programul de acțiune comună. Din fiă-care naționalitate s'au ales câte 15 membri, și acedă:

Români: Dionisie Vaida, Iuliu Vlăduț, Vasile Mangra, Dr. George Ilea, Iosif Crișan, Dr. Stef. Pop, Dr. Stef. Petrovici, Dr. Gavrilă Tripon, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Demetriu Ciuta, Ioan M. Roșu, Dr. George Candrea, Mihail Popovici, Dr. Dumitru Pop, Dr. Manguca.

Slovaci: Dr. Stefanovici, Dr. Emil Stodola, Dr. Vanovici, Dr. Daxner, Dr. Sam. Daxner, Rujian, Veselovsky, Dr. Mat. Dula, Dr. Iosef Derer, Dr. Cyrill Horvath, Adolf Kallay, Dr. Markovici, Zajmus, Dr. Ian Slabey, Dr. I. Miulich.

Sârbi: Dr. Malesevici, L. Kacsanski, Proka Milosevici, Arsen Pajevici, Dr. Davidovici, Vl. Zsupansky, Stanisavlyevici, Dr. Czvejos George, Dr. Emil Gavrilă, Petor Popadici, B. Milosevici, I. Malusevici, Vasici Acsim, Stojkovic, Z., Dr. Iliu Brauer.

După alegerea comisuni, s'a suspendat ședința, pînă-și va termina lucrările. Membrii congresului au rămas cea mai mare parte în sală. Era interesant să privesc la trăsurile deosebite ale fețelor, la Slovaci balanți, cari se puteau bine distinge de fețele marcate ale Românilor și Sârbilor.

Sus pe o estradă, ridicată pentru musică, se afla masa dîariștilor. Erau aici re-

presentate dîarele nôtreste române „Gazeta Transilvaniei”, „Tribuna” și „Dreptatea”, cea dîntăiu prin proprietarul ei d-l Dr. A. Mureșianu, cele din urmă prin redactorii lor Bogdan Duică și Dr. G. Candrea. Au avut raportori tôte foile ungueresci din Budapesta, precum și biroul telegrafic internațional. Presa slavă a avut asemenea mai mulți reprezentanți. Presa din România a fost reprezentată prin d-nii: G. Bursan („Voința Națională”), G. Sion („Romănul”), Ionescu („Gazeta Poporului”), Dioghenide („Voința Craiovei”). Presa italiană a fost reprezentată prin d-l Roberto Fava, ér d-l G. Moroianu a fost raportor pentru foile franceze. Presa germană prin d-l Eigel („Deutsche Zeitung” și „Deutsches Volksblatt” din Viena). A fost și fostul deputat al Sașilor, d-l Steinacker, ca raportor a cătră-va foi din Germania.

Comisiunea de 45, care s'a fost retras la 3 ore într'o odăiă laterală, după o consultare de trei cvarturi de oră, a reapărut pe la 3 ore și 45 de minute în sală, unde așteptau membrii Congresului.

Ședința se redeschise. Președinții Dr. Polit, Pop de Băscăci și Mudron anunțară în tôte trei limbile, că comisuniunea s'a unit asupra unui proiect de program și a ales ca raportori pe domniile Dr. Stefan Pop (Român), Dr. Mihail Stefanovici (Slovac) și Dr. Czvejos George (Sêrb). (Să trăiască! Zsivio!)

Întăiu vorbesce raportorul sêrb Czvejos și recomandă proiectul de program spre primire.

Notarul sêrb Adamovici cetesce apoi proiectul de program*).

La un punct, unde se amintesc „Ungaria și Transilvania”, notarul Adamovici a fost întrerupt de reprezentantul guvernului.

Hugo Chudy, consilier polițienesc: Pardon, trebuie să vă intrerup. Acolo se dice „Ungaria și Transilvania” cu tôte că dreptul public ungueresc cunósce numai un „Magyarország”. (Reprobări).

Dr. Stefan Pop: Acolo, în program, se vorbesce de „Ungaria și Transilvania” numai în înțeles mai strîns.

Cu acéști lămurire s'a mulțămit reprezentantul guvernului.

A urmat apoi raportorul român: Dr. Stefan Pop, care dîse cam aceste: Oficiul meu, și distingător și greu, avea să-l îndeplinescă acel preot..... (urměză câte-va cuvinte de laudă pentru d-nul Mangra) Lui i-se cuvenea să vă spună cu graiu viu de ce v'am adunat aici. Pare că privirile vôtreste mă absolvă de deobligămîntul de a accentua, că venirea vostreă a fost o necesitate, că este ora supremă, ora a 12-a, când popórele: Români, Sârbi și Slovaci întind mâna ca frații pentru înaintarea patriei, pentru înălțarea tronului (să trăescă) și pentru apărarea drepturilor lor. Nu agitatorii, nu turburătorii ordinii au venit aici, ci cei îngrijiti de sôrtea lor și de sôrtea patriei. Am venit aici din tôte colțurile patriei ca s'arătăm ce voim. Dorim să fim ascultați de contrarii noștri și să-i provocăm să stea cu noi de vorbă, pentru ca în acéști țără să se restabilescă pacea, li-

* Observ aici, că punctul I. al programului (a se vedé numărul de ieri al „Gazetei Transilvaniei”) s'a adus în ședința comisuniunei la propunerea unui Sêrb liberal (partida lui Polit). Foile ungueresci au publicat numai proiectul prezentat comisuniunei fără de punctul prim.

niștea și buna înțelegere. (Trăescă! sgo motose). In centrul țării ne-am adunat ca să spunem, cari sunt suferințele nôtreste și ce trebuie să se facă pentru delăturarea lor... Ați suferit destul și nu voiu mai descrie aceste suferințe... numai una vă spun, că programul acesta este rezultatul unei munci adencî. Nu venim cu lucruri improvizate, nu venim cu frase. Voim să scie și străinătatea, să scie și frații noștri maghiari ce ne dore, să nu dîcă, că gravităm în afară. (Aplause, să trăescă!)

Raportorul cetesce apoi proiectul de program în limba română.

Ca cel din urmă raportor a vorbit Dr. Mihail Ștefanovici, ținînd o vorbire mai lungă și substanțială.

S'a dat cetire apoi programului în limba slovacă.

Aici—in parentesă — voiesc să observ că, după informația ce o am, când s'a retras comisuniunea de 45 să delibereze, consiliarul polițienesc Chudy a dîs cătră președintele Pop de Băscăci, că proiectul, ce se va presenta de comisuniune, numai așa va permite să se cetescă, decât i-se va da mai înainte lui să-l censureze.

Comisia însă a aflat de bine să nu facă pe voiă reprezentantului guvernului și d-l Chudy éráși s'a mai gândit și s'a mulțămit a censura programul în decursul cetirei lui, când s'a lovit de cuvîntul „Transilvania”.

La program, în desbaterea generală, au vorbit numai doi înși, mai întăiu cunoscutul patriot slovac Svetozar Hurban-Vajansky și apoi încă un Sêrb.

Pop de Băscăci: Onorată adunare! S'a cet t programul de acțiune comună. Prin aplausele d vôtreste i-ați dat sancțiunea (Așa este!) In programul acesta al comisuniunei D-vôtreste se dice de repetite-ori: „Alianța Românilor, Slovacilor și Sârbilor enunță etc.” Reprezentantul guvernului însă nu consimte cu acéști expresiune și stăruiesc ca în loc de „alianță” să se dice: „Membrii națiunei române, slovace, sêrbesci adunați enunță etc. etc.” Nu ne recunosce cuvîntul de „alianță”... și cere să facem acéști schimbare.

După acéști comunicare președinții pun la vot programul, care se primesc cu unanimitate între aplause și strigări de „Să trăiască” și „Zsivio”!

Pop de Băscăci: Programul este dér primit de D-vôtreste. Acum vă întreb, decât primiți și aditamentul cu privire la eliminarea cuvîntului „alianță?” (Strigări: Primim!) Enunț dér, [că și aditamentul este primit.

Dr. Mih. Polit, întorcîndu-se spre estrada, unde se aflau dîariștii, a mulțămit în limba francesă reprezentanților presei străine pentru sprijinul moral ce-l dau causei drepte a naționalităților asuprite.

După-ce comunică acésta în limba română și slovacă Pop de Băscăci și Mudron, Dr. Polit se mai ridică odată și cu câte-va cuvinte amintesc pe aceia, cari sufer în închisorile dela Seghedin și Vaș pentru cauza națiunei lor. Cuvintele și-le-a ales cu multă precauțiune, pe care o caracteriséză foia guvernului dîcînd, că a vorbit „cu un respect de lege diplomatic”.

După acésta s'a întâmplat un incident interesant și caracteristic. In logea dîariștilor se afla și cunoscutul Jancsó Be-

nedek. După-ce Polit a salutat presa în limba franceză, d-l Jancsó era foarte agitat și se vedea, că se pregătesce la ceva. În fine a pășit în fața estradei și cerând cuvântul a vorbit în numele presei maghiare. Mai întâi a vorbit moderat și cu vorbe mai dulci, ceea-ce a produs bun efect în auditori, cari de câte-va ori l'au și aprobat. De-odată însă a dat'o pe corda șovinistică, dicând, că năsuințele manifestate de această adunare pōte să contribuie la îmbucătățirea patriei maghiare. Atunci s'a iscat sgomot mare, strigări de: Patria această nu e numai maghiară! Abzug! Să nu mai vorbescă!—și nici nu l'au mai lăsat să vorbescă.

Dr. Polit, între aplausele generale a declarat, că el n'a voit să provoace debateri, ci și-a făcut numai o datorie de recunoștință, și n'oi n'a salutat presa maghiară, ci numai *pressa străină*.

Jancsó vedând, că nu mai e încătrău și că trebuie să se retragă, a mulțămint pentru deslușirea dată și a întins mâna lui Polit.

Cu această incidentul s'a terminat spre marea mulțămire a raportorilor guvernamentali, cari se bucurau de nesucoeul lui Jancsó Benedek.

Vă alătur aici cuvântar a acestuia, precum și răspunsul d-lui Polit dat în limba maghiară, după însemnările stenografice ale diarului „Nemzet“.

După acest incident, d-l Pop de Băsesci a cerut, ca să se redea în românește ceea ce a diș d-l Polit cu privire la întemnițării români. Gustav Augustini a tâlmăcit apoi vorbele lui Polit mai întâi românește și apoi slovăcesce.

Chudy, reprezentant guvernului, a găsit, că Augustini n'a redat cuvintele lui Polit așa cum le-a diș, și că tâlmăcirea lui conține o preamărire a celor condamnați, ceea-ce Dr. Polit n'a făcut.

Dr. Polit: Eu am diș, că respectez legea, d-er după-ce diua de ađi trebuie să fiă diua concordiei, doresc, ca acea neînțelegeri să dispară și respectivii să pōtă servi țării patriei și să nu fiă întemnițării acesteia. Eu d-eră m'am exprimat foarte corect.

Hugo Chudy: Da, însă cu totul alta este ceea-ce s'a diș românește.

Acum se citiră o mică parte din marea mulțime de telegrame, ce au sosit în toate trei limbile, și diu toate părțile.

În fine, președinții au închis aduna ea mulțămind celor ce au luat parte, și în special biuroului. Președintele român Pop de Băsesci dișe între altele, că întrunirea de față a pus basa pentru o înțelegere comună. D-ensul, care de mulți ani a stăruit în direcțiunea această, privește la acest moment cu satisfacere, căoi dragostea și înțelegerea între cele trei națiuni s'a pectluit.

Părintele Berinde din Seini a adus apoi mulțăminte presidului dicând, că legea de naționalitate dela 1868 este o datorie față cu naționalitățile, pe care guvernul nu și-a plătit'o. Acuma s'a făcut primul pas în comun, pentru a pretinde plata ei. Speră, că acest pas va avé succes și că după ce vom scoate capitalul, ne vom scooti apoi mai târziu și cu interesele. De aceea salută pe conducătorii adunării.

La încheiere, era tocmai la 6 ore, a răsunat de-odată în sală puternic cântarea: „Hej Slovane“, care s'a repetat între strigări de „Jivio“, după-aceea s'a întonat și un „Deșteptă-te Române“ din partea Românilor, ér cei de față s'au depărtat în totă liniștea.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) August.

În 18 l. o. se va pune în Berlin pétra fundamentală la monumentul național pentru împératul Wilhelm. La această sârbare este invitat și pînțul Bismarck, și programul oficial îl pune în șirul acelora, cari au să dea loviturile cu ciocanul, imediat după membrii caselor princiare dominante, și înainte de actualul cancelar. Nu este însă sigur până acum, ore va lua séu nu va lua parte Bismarck la acele ceremonii.

Înainte cu câte-va diile se vorbea priu diare, că ministerul provisoriu austriac va avé să așternă Reichsrath-ului și bugetul pentru 1896. Față cu acesteia „*Neue Freie Presse*“ anunță ca sigur, că cabinetul provisor își va da dimisia la începutul lunei Octomvre și imediat atunci se va forma ministerul definitiv. Viitor ministru-președinte austriac, cum se crede, are să fiă contele *Badeni*.

Locuitorii slavi ai orașului Esseg, capitala Slavoniei, înverșunați, că guvernul ungar sistase anii trecuți reprezentațiunii teatrale slave, acuma au arangiat la rândul lor demonstrațiunii contra reprezentațiunilor actorilor maghiari, pe cari guvernul ungar îi trimisese acolo, ca să lătescă „cultur maghiară“. Deja în prima di de reprezentațiune a trupei maghiare s'au început demonstrațiunile, cari a doua și a treia di se continuară, până în fine fú provocată miliția să întrevină. Demonstrații n'au fost numai studenți séu alți ómenți tineri, ci chiar burghesimea luă parte activă la demonstrații și produse prin asta un complet fiasc pentru trupa maghiară. Spre supărarea Maghiarilor a mai urmat și aceea, că consiliul comunal al orașului Esseg, în urma demonstrațiunilor antimaghiare, a interdiș trupei maghiare de-a mai da reprezentațiunii teatrale. Directorul teatrului a depeșat diarului „*Magyar Hirlap*“ spunénd, că 40 actori maghiari prin asta au rămas fără pâine, și rugând să întrevină la ministrul de interne. Diarul „*Agramer Tagblatt*“ ascrie acestor incidente o însemnătate simptomatocă, dicând, că politicianii maghiari ar puté în fine să înțelégă, că lucrurile nu pot fi duse până la extrem față cu naționalitățile, și sunt momente, în cari simțământul național al acestora trebuie să se revolte.

Pressa și Congresul.

„*Budapesti Hirlap*“, revenind în numărul séu dela 12 August asupra Congresului naționalităților, dișe între altele:

„Așa-d-eră rămân pasiviști, însă numai față de parlament, căci pe toate celelalte terene au primit activitatea. Și în ce stă această activitate? În aceea, ca pe terenul comitatens, orașenesc și comunal, partida să se nisuescă a cuprinde teren, și pe basa legii de naționalitate să formeze comune și municipii de naționalitate, cu limbă oficială slovacă, valahă, ori sârbescă. Asemenea, în cadrul autonomiei bisericesci și școlare, să valideze politica de naționalitate, ceea-ce vor încerca mai de aprópe la cele ó seniorate luterane slovace. Mai de parte, acțiunea vor face-o cu mai mare energie pe teren social prin folosirea dreptului de asociare și de întrunire. Vor să agiteze înafară și înăuntru pe calea presei. Vor agita pentru revisuirea legilor bisericesci politice. Gravaminele și-le vor duce înaintea regelui prin un Memorand. Vor ține Congrese de naționalitate, ca acum. Și ceea-ce d-eră este mai însemnat, „problema comitetului va fi esecutarea organizării disciplinate“, séu organizarea de comitete ale partidei în comune și orașe, cari să fiă în strinsă legătură cu comitetul central și să funcționeze cu disciplină.“

„Acesta nu este un bagatel, și aici nu folosesc nimic politica de struț, aici nu pōte ajuta, decât o politică națională maghiară înțelptă contra lucrării de subminare. Trebuie luat pozițiă cu legea, dreptatea, bunăvoința și țaria... Nu este iertat să mai facem greșeli. Cu siluire nejustă numai strica se pōte. Prin războiu religionar între confesiuni, stat și biserică numai pe noi ne sfâșiam în bucăți. Nu este permis a-ne certa cu toți pentru idei predilecte de drept public, căoi nu suntem atât de tari, ca să putem învinge și Austria și Croația, și Curtea, și armata și pe naționalități, c'un cuvânt pe toți. Trebuie să susținem libertatea, fiind-că această unescă diferitele clase, religii și rase. Să nu căutam însă libertatea în instituțiunea comitatensă, care a devenit mijloc de forță a guvernului și armă de sfredelire a naționalități.“

ților. Etă, prin autonomia comitatensă vor să nimicească unitatea statului național maghiar și să introducă, în locul parlamentului central, pe caro-l negă, federalismul de naționalitate organizat după comitate. D-ecă această li-ar succede, atunci și dualismul l'ar dobori curénd“...

„*Neue Freie Presse*“ publică un prim-articol asupra congresului naționalităților, care s'a întrunit Sâmbătă la Budapesta; diarul vienez conchide, vorbind de cestiunea naționalităților din Ungaria, în modul următor:

„Pentru Unguri mișcarea națională este un avertisment. Încercarea cător-va diare de opozițiă de a nega esistența unei cestiuni de naționalități, e o încercare copilărescă. A fost o greșelă gravă a reginului Tisza, că a fost de aceeași părere și ignora cu desăvârșire mișcarea națională.“

„Există, de sigur, numeroșe plângeri, mai cu sémă locale, a căror dreptate nu se pōte contesta, séu nu se pōte contesta cu totul. Când această se întemplă în regiuni locuite de Români, Sârbi și Slovaci, ele devin ușor plângeri naționale, și crează un milieu, în care agitatorii naționali au jocul ușor.“

„A interveni aci cu minte inteligentă și mână îndemânatecă, a îndrepta relele, ar fi datoria unei administrațiuni cuminiți, prevădătoare și consciente de scopul ei. Și de aceea nu există astăzi pentru Ungaria, după introducerea reformelor liberale, altă datorie mai importantă și mai urgentă, decât reforma administrațiunei, trecerea administrației în mâna statului.“

„Contele Apponyi nu a păcătuit nici odată mai grav față cu patria sa, decât atunci, când a împiedecat reforma administrației. Nici în Ungaria cestiunea naționalităților nu pōte fi cu totul distrusă; d-er pōte fi micșorată și condusă printr'o administrațiă puternică, conscientă, care apără drepturile statului contra unor atacuri ilegale, d-er zădărnicesce în același timp, prin satisfacerea dorințelor legitime, opera agitatorilor.“

„Dorim pentru binele Ungariei, că ea să găsescă în curénd pe bărbatul de stat, care să îndeplinească reforma administrației din astfel de puncte de vedere“.

„*Politik*“ din Praga scrie sub titlul „*Diua celor asupriți*“ următoarele:

După-ce domni maghiari dela putere nu au cutezat a opri simplaminte congresul naționalităților nemaghiare și a l zădărnici prin șicane polițiane, acum diarele maghiare încercă în modul cel mai nedemn a detrage și a nega totă însemnătatea consultărilor. În punctul acesta ele toate se unesc, fiă de ori-ce fracțiune, așa officiosul „*Pester Lloyd*“ ca și apponyistul „*Bud. Tagblatt*“, ca și diarul stătător afară de partide „*Neues Pest. Journal*“ și ca și Szapáryanul „*Hazánk*“. Mai mult îi supără pe Maghiari faptul, că are să se creeze un diar de însemnătate, valoros, care să reprezente în fața lumii programul comun, statorit în congres, precum și lupta comună a naționalităților contra Maghiarilor. Se tem Maghiarii de hotăriri finale ale congresului, ér toți amicii adevărului și ai dreptății așteptă cu siguranță împlinirea și realizarea acestora.

Conferența interparlamentară.

Astăzi, 13 August n., se deschide în Bruxella, capitala Belgiei, conferența interparlamentară. Ungurii au făcut mari pregătiri pentru această conferență, dându-și toate silințele, ca ei să éșă „învingători“. D-eră nici-odată, ca acum, politicianii maghiari n'au fost mai îngrijați de soști „isbândeii“ lor, și de aceea și-au trimis la Bruxella „capacități“ cele mai „distinse“, ca acolo să valideze „ideea de stat maghiar“ contra mișcării de libertate și independență din sinul națiunilor nemaghiare.

Ađi mâne se va vedé rezultatul stăruințelor maghiare în a seduce opinia europeană cu privire la raporturile naționale desolate de pe globul unguresc.

Constatăm însă și până atunci, că Ungurii încep a-se ameți ei pe ei, răspân-

dind în lume sciri de felul celei ce-o publicăm mai jos. Scirile acestea au aer de-a prevesti o „sigură învingere“ a Ungurilor la Bruxella.

D-er să nu anticipăm nici o părere, ci să vedem, ce li-se vestesc foilor unguresci dela Bruxella. O telegamă cu dată de 11 August, publicată de toate foile unguresci, spune următoarele:

„Deputații maghiari: Apponyi, Vesztey, Pazmandy și Jokai, au ținut o conferență sub presidenția celui din urmă, la care au luat parte și generalul Türr. Ei au hotărât ca în comisiunea pregătitoare a Congresului să trimită pe Apponyi și Pazmandy; ce din urmă va ține în numele Maghiarilor o vorbire de salutare, ér Apponyi va răspunde Românilor, pe când Jokai va invita Congresul pentru anul viitor la Budapesta.“

„Punctul de vedere maghiar este, că cestiunea naționalităților nu se ține de Congres; reprezentanții maghiari sunt gata, după Congres cestiunea naționalităților să se pună obiect de liberă discutiune, însă oficial ea nu aparține Congresului.“

„*Urechid* umblă pe la membrii diestrăinatate ai Congresului, însă cu toate acestea triumful intereselor maghiare este asigurat (??) Congresul se va ține în 1896 la Budapesta.“

„În 17 l. o. Maghiarii își vor face onorurile la regina Belgiei, fiica palatului Iosif.“

„Deputațiunea adunării populare a naționalităților din Budapesta sosesce aici mâne, și va înainta un Memorand conferenței interparlamentare. Toate foile de aici scriu despre Congresul naționalităților, luând pozițiă contra noastră“ (a Maghiarilor).

Punctul acesta este cel mai nemăgăitor preludiu al „triumfului“ intereselor maghiare.

„Crescere și cultură“.

II.

Dreptul de existență al unei națiuni nu stă, „decât în ougetare, în puterea de muncă a spiritului“. Numai în două feluri un popor ar puté scăpa de pericolul de-a fi outropit din partea dușmanilor: sau séu cu puterea armelor, cu forța, și atunci trebuie să fi mai puternic ca dușmanul și să ai arme de metal (acest fel însă este totuși foarte problematic, ér la noi neegetabil), séu b) cu puterea culturii, căm trebuie să o aibi superiōră, în tot cazul cel puțin egal celeia a dușmanului.

D-er noi ce avem?!

Vrei să te cultivi, apelezi la Germanii séu Francezi, în cazul cel mai rău chie la popóre, pe cari în privința civilizației le credem inferiōre nouă. Nu ne mai sturăm a spune, că suntem viță de un mare popor, ce a domnit lumea întregă; nu pigmeii!! „Intunecat e însă al nostru delatunci, când totă temelia pe spiță răzămân“ (Ant. Cantimir).

„Să presupunem“ — dișe scriitorul polones Okonski — „că în locul Boemiei s'ar găsi un stat iroches de o miă de ori mai puternic și dispunénd de o armată enormă, d-er fără arte, industrie, instituțiuni sociale mai desvoltate; într'un cuvânt, un stat, care s'ar afla pe același picior de civilizațiă, ca tribul american amintit. Aș putea spune, că un asemenea stat esistă în Negreșit, că ar esista, cât timp armata și fi în stare să ocrotescă independența acestor masse fără spirit civilizator, d-er însă ce vecinilor le-ar fi cu puțință să ridice armată mai puternică și să supună turmele această de ómeni, esistența ei, ca societate, ca națiune, va trebui să înceteze imediat, căci n'ar avé alte mijloce spre a-și susține o esistență deosebită.“

Munca națională trebuie să o îndreptăm decî în direcțiunea gândirei și a desvoltărei gustului pentru științe, cât de mult, decât vom să ajungem la nise rezultate mai sigure. „Să nu uităm, că în dată ce silințele civilizațoare ale Ungurilor ar covârși prea tare pe ale noastre, din frumosele ținuturi ale Transilvaniei, Ungariei și Bănatului, și simpatiile Europei pentru suferințele noastre vor dispără în chip fat-

și vor trece pe partea dușmanilor noștri. Afară de aceasta, puterea noastră de apărare în luptele pentru desnaționalizare va slăbi și ea. — „Națiunile nouă, — dăce eminentul filosof și economist *Dühring* — trebuie să-și caute nouă impulsii intelectuale în propria lor ființă. Cu cât o națiune va fi mai în stare a-și crea legături sociale mai bune, cu atât va pute să-și prepare spiritul, ce trebuie să formeze baza acestor legături. Factorii celor mai nimerite forme de auto-educațiune a spiritului trebuie să se ocupe de a-și înălța în înalta și înălța națiunii; e trebuia engețării conștientă și a caracterului să-și dea sâmba de acești factori“.

„Un lucru ărași, a cărui importanță nu trebuie să ne soape, este, că independența politică n'asigură niciodată pentru veșnicie o societate, într-o cât privește relațiile ei esteriore. S'au vădut perind state, dăr istoria omenirii a înregistrat foarte rar națiuni, cari să-și fi pierdut existența ca atare. Harta politică se schimbă din an în an; pentru a avea loc însă o schimbare în harta etnologică, se cer secolii, pentru-că cea dintâi este croită cu sabia, și trasă de noroc, pe când cea din urmă este rezultatul civilizației, a muncii și a luptelor spiritului național“.

Avem deci lipsă de muncă spirituală și națională, de răspândirea culturii cât mai întinsă în toate direcțiunile și în toate clasele poporului nostru.

Și acuma, așa în trecut, a-și voi să arăt câte-va pilde, cum se lucră în alte țări, nu în cele mari, ci în țări mici, la națiuni mai puțin numerose, ca a noastră.

Spre pildă să aruncăm privirea în *Islanda*, o insulă cu vr'o 70 mii locuitori. Trei poezi vestiti, unul la mijlocul sutei acesteia (Jonas Hallgrímsson), alți doi moderni (Hannes Hafstein și Einar Hjartleifsson, 1859), precum și Thorsteinsson, dela 1874 prof. de limba latină și grecească la gimnaziul din capitala Islandei (Reykjavik), au produs în țera lor o revoluțiune culturală de cea mai mare însemnătate. Cest din urmă, pe lângă lucrări originale, a mai tradus din literaturile străine o mulțime de opere însemnate, precum din Shakespeare, Goethe, Schiller, Byron, Burns ș. a. — Frumos se exprimă el în câte-va rânduri puse sub portretul, ce ornază cartea lui din urmă „*Ljódmæli*“: „Și noi urim ori-ce oprimare, ori decă se apără cu vorba, ori cu sabii de oțel, fiind-că spiritul este liber“.

Finlanda, o țărișoră cu 2 milioane locuitori, supusă Rusiei, dăr care a soit să-și mai păstreze puțină independență, lucră într'un mod atât de admirabil, încât ne pôte, nu numai nouă Românilor, ci și celor mai culte națiuni, servi de exemplu. Intr'o lucrare publicată la sfârșitul anului espirat, numită: „*Finlanda în sută a 19-a*, edată de scriitori și artiști finlandesi“ (Helsingfors 1894, Costă 36 mărci) se oglindă muna și caracterul acestui brav popor. Este o lucrare grandioasă această carte, care ne pune în uimire. Ni-se presentă în această lucrare, uriașă și artistică lucrată din toate punctele de vedere, spiritul cel înalt științific și artistic și un tezaur bogat în iubirea de patrie. Totul este într'o ordine și eseutare modernă și ireproșabilă. Și decă Finlandezii ar fi și din punct de vedere politic liberi, independenți și domni peste ei înșiși, ar trebui să-și învidiam pentru bogatele lor daruri spirituale și morale, ce posed, pentru frescheța, veselia și hărnicia lor cea voinică, precum și pentru caracterul lor. Mergeți acolo, Românilor, vedeți cum lucră acest mic popor nordic, cum el viețuesce și își ordonă muna sa în fantasiă și realitate, în idealism și în viața zilnică...

Dela Congres.

— Incidentul-Jancso Benedek —

Drept curiositate reproducem după „*Nemzet*“ discursul pe care l'a ținut *Jancso Benedek*, ca răspuns d-lui *Dr. Polit*, care a mulțămit reprezentanților presei străine pentru interesul, ce-l portă causei naționalităților. Înainte de-a reproduce după numita foia discursul din cestiune

observăm, că d-l *Jancso* a voit să provôce o discuțiune, ceea-ce însă nu i-a succés, de-orece d-l *Dr. Polit* a sciut să-i taie pofta în mod foarte nimerit. Discursul, ce și-l publică d-l *Jancso Benedek* prin foile ungueresci și pe care noi îl reproducem după „*Nemzet*“ ar fi următorul:

Prea Stimați Domni! Președintele adunării, d-l *Dr. Polit*, a binevoit a face amintire în vorbirea sa despre pressă; a accentuat raportul în care stă pressa față de adunarea presentă. Dați-mi voiă d-lor, ca eu în numele colegilor mei, cari în primul rând representă pressa maghiară, dăr și în numele acelora, cari representă pressa străină, să mulțănesc pentru această atențiune președintelui adunării și tot-odată să esprim, că și cu această ocaziune pressa maghiară, îndată-ce aici în Budapesta s'a răspândit scirea despre adunarea naționalităților, își va ține de datoriă, ca cu cea mai mare obiectivitate (Aprobări șgomotose) și cu cea mai mare iubire de dreptate (Repetite strigări de „să trăescă“) va raporta publicului maghiar despre ceea-ce s'a întâmplat în această adunare.

Noi ne aflăm într'o poziție nespuse de grea, fiind-că această adunare a decurs în diferite limbi, pe cari noi, durere, nu le posedăm în de ajuns; ne vom da însă silința, ca să tălmăcim cele petrecute aici cu deplină obiectivitate. Noi, d-lor, nu primim în d-vostre pe dușman, ci numai pe adversar de luptă. (Vii aprobări). Însă lupta nu pôte să aibă alt sfârșit, decât fericeirea patriei noastre. (Vii aprobări). Se pôte întâmpla, ce-i drept, că în numele luptei depășim hotarul, acolo, unde se începe durerea, însă ne servesc spre salvare împrejurarea, că e grea și apăsătoare datoria, ce ne stă pe umeri. Nică nu vë considerăm pe D-Vostre ca pe inimiții națiunii maghiare, ai patriei maghiare; suntem conșinși, că re D-Vostre vë conduce cea mai bună intențiune. (Vii aprobări). Dăr dați-mi voiă, ca eu să accentuez punctul nostru de vedere separat maghiar, fiind-că la acesta eu nu pot renunța pe câtă vreme mă numesc Maghiar. Noi nu acceptăm punctul de vedere al d-vostre, ne vom lupta contra lui, cu arme cinstite (O voce: dăr cu arme cinstite), până când ne va succede a realiza deplina concordiă. (Vii aprobări). Lupta acesta va avea jertfe de amândouă părțile, dăr, domnii mei, nouă nu ne este iertat a uita, că jertfele aceste se aduc pentru un scop comun, în interesul patriei maghiare (Strigări: Nu „patriă maghiară!“ Trăescă patria!) Sunt conșinși, că D-vostre voiți cu toții, ca statul acesta, ca atare, să-și implinescă misiunea în Europa și să-și achite datoria, ce i-a dat'o istoria milenară (Sgomot); suntem conșinși, că cea mai bună intențiă a D-vostre este a lucra cu noi împreună în interesul unității și existenței patriei maghiare (Adevărat, așa este!) Domnii mei, căile sunt divergente, dăr în cele din urmă ele se vor întâlni. Decă pe calea acesta une-ori venim în situații contrare, ne vom lupta unii cu alții, noi ne vom implini datoria; noi, diaristiții maghiari, ne vom lupta contra d-vostre, dăr vom respecta în d-vostre, chiar și între împrejurările cele mai rele, pe adversarul cinstit și serios (Aprobări). Și, decă, domnii mei, convingerea noastră ne va șopti, că calea pe care mergeți D-Vostre duce la sfârșirea și nimicirea statului maghiar (Mare șgomot. Interumperi: Nică-odată! Abzug!) Scușați-mă, eu vorbesc condiționat (O voce: Patria tuturora este acesta, nu numai a Maghiarilor) și nică că așa fi vorbit, decă nu m'ar fi silit la acesta o gravă datoriă. M'a silit împrejurarea, că președintele adunării s'a provocat la pressă; eu în toate împrejurările sunt dator a-mi spune părerea, a descrie punctul de vedere, ce-l am. Eu cred, că diaristica și opinia publică maghiară, stând pe un punct de vedere hotărât, va fi silită a purta lupte lungi în această cestiune.

(Mișcare, șgomot. Strigări de: Jos!), dăr lupta acesta, domnii mei (Sgomot prelungit. Interumperi furtunôs: A fost destul acum! Jos! Abzug!) Mă rog de nițică paciință, voiți fi scurt (Sgomot prelungit).

Dr. Polit (Cătră vorbitor): Când am adus mulțămită presei, n'am intenționat

a provoca discuție (Vii și lungi aprobări). Am mulțămit numai prin câte-va cuvinte, și încă acelor d-ni, cari au venit din depărtare (Aprobări vii). De alt-mintrelea am ascultat foarte bucuros pe d-l vorbitor, i-am primit cu bucurie cuvintele, ce le-a spus referitor la concordiă, la viitorul și unitatea statului...

Jancso Benedek: Stimați domni! (Mare șgomot) Mulțănesc... (Cuvintele lui nu se mai pot auzi). M'î iau perinisiune a cere mâna d-lui președinte, ca să-i mulțănesc (Intinde mâna lui *Polit*) Mulțănesc frumos! (Strigări de „să trăescă!“ Sgomot)...

SCIRILE ȚILEI.

1 (13) August.

Aniversarea anului 1870 în Franția. În 11 l. c. s'a desvilit în Remiremont statua celor căzuți în luptele dela 1870—71. A asistat și ministrul de culte frances *Poincaré*. Deputatul *Meline* ținu o vorbire însufletită. După el luă cuvântul însuși ministrul *Poincaré*, dăr, dăr, că astfel de ceremonii dovedeso, că Franția își aduce aminte cu o pietate nestrămutată de jalea cea sântă, și scie onora atât vitejia, cât și nefericirea.

Supărare patriotică. Este vorba de un tablou al lui *Ludovic Kossuth* dispărut din casina micii comune *Kokova* din comitatul *Gömör*. Foile maghiare spun, că acest lucru a cauzat mare indignare în cercurile patriotice de pe acolo și că cu totă silința gendarmeriei, nu s'a dat încă de urma făptuitorului. Decă Maghiarii se indignă așa de mult pentru dispariția unui tablou, ce vom dice noi Românii, când ni-se confiscă banii pentru monumentul lui *Iancu*?

Honveđi bătuți. „*Kolozsvár*“ spune, că o sângerôsă bătăie s'a întâmplat între nisce locuitori din Clușul nou și trei honveđi. Bătaia s'a sfârșit cu învingerea desăvârșită a honveđilor, cari au fost isbiți rău cu sape și lopeți, așa încât au rămas lați pământului.

O hoșă vechiă. Pôte, că cetitorii diarului nostru își vor aduce aminte de istoria furtului postal comis încă la 5 Ianuarie 1884 în Budapesta, furt de un pătrar de milion. Vestea acestei dibăcii hoșesci surprinse la timpul său totă lumea și toți se descăreau pe poliștii din Budapesta învinuindu-i în fel și formă, de-orece nu pot descoperi pe făptuitor. Furtul acesta se amintea sub numele: Furtul postkistli-lui. De atunci și până în ziua de azi s'au făcut cercetări și arestări, dăr fără succés. Abia acum după 11 ani s'a dat de urma adevăraților făptuitori în persoanele unui hotelier, fost servitor de postă și marinar, cu numele *Csombor Imre*, și un proprietar de pe insula „*Selve*“, nu departe de *Zara*, numit *Supisich Jozsef*. Acești doi „fecióri de bani gata“ au pus mâna pe *postkistli* și-au păstrat conținutul cu grijă, ba ce-i mai mult, încă l'au înmulțit. Unul *Csombor* se făcuse hotelier bogat în Budapesta, celalalt proprietar respectat și membru în consiliul orașului *Zara*. După multe opintiri însă detectivii, cari țineau bine în ochi pe sus numiții domni, pe cari aveau de mult suspițiune, acum iau prins. Perchisiția a dat de urma banilor, suma originală de 248,000, cât conținea „*postkistli*“.

Numiții indiviđi au mărturisit mai târziu faptul și modul furtului învechit, er acuma șed la umbră până li-se va aduce o sentință, care nu va fi chiar môle.

Vifor mare a fost în 6 l. c. în ținutul *Devei*, care a ținut mai mult de o oră, descoperind case și șuri. Mult a suferit casa comitatului din *Deva*.

Catastrofă pe apă. O telegramă din *Brest* aduce scirea, că o naie francesă a luat pe bordul său 41 de passageri de pe vaporul „*Miranda*“, care s'a cufundat, din cauza regurei, lângă *Quessant*.

Concerte. Musica orășenească va da Miercuri în 14 c. un concert în restaura-

țiunea *Erdélyi*. Inceputul la 7 1/2 ore. Intrarea 30 or. Tot acea musică va da Joi în 15 c. un concert în grădina „*Otelului central Nr. 14*“. Inceputul la 8 ore. Intrarea 30 or.

Sciri telegrafice.

*Bruxela**, 13 August 1895. Comisiunea conferenței interparlamentare hotărî erî, prin votare secretă cu 14 contra 5 voturi, ca conferența din anul viitor să se țină în Budapesta. Propunerea o făcù *Pázmány*. Contra lui vorbiră *Urechia* și *Poenaru*. *Marchisul Pandolfi* se alătură la aceștia în numele Italiei. *Apponyi* combătù acusațiunile Românilor. Cu Românii votară numai *Elveția*, *Danemarca* și *Italia*. Românii își vor reinoi astăzi atacurile înaintea plenului. După votare Românii se depărtară. *Pandolfi* promise a merge la conferența dela *Pesta*. Primirea unanimă a propunerii maghiare în plen e asigurată.

Sofia, 13 August, Principele *Ferdinand* a sosit aseră. La gară a fost primit de miniștri, corpul diplomatic, mult popor și de trupele garnisoniei. A lipsit numai metropolitul *Clemente*. Drumul până la palat a fost un adevărat triumf.

Dela conferența interparlamentară.

Dela corespondentul nostru din *Bruxella* primim următoarea telegramă:

Bruxella, 13 August. „Independența belgică“ publică un articol favorabil Congresului naționalităților. În secțiunii nu s'a admis Budapesta ca loc de întrunire a viitorei Conferențe interparlamentare.

Dela băi.

Tușnad, 8 August n. 1895.

Tușnadul, afară de frumșețile, cu cari l'a îndestrat natura, și afară de aerul sănătos și plăcut, ce-l dau pădurile de brad, de cari e încungiurat, nu are nimic, ce ar pute încânta mulțimea de oșpeți, cari vin aici, ca să oheltuască banii scumpi pentru distrației, pe cari însă de loc nu le pot afla aici.

Dăr despre toate acestea vë voi scrie cu altă ocaziune. De astă-dată voi să vë raportez despre balul român, care s'a aranjat din partea tinerimei române Mercuri în 7 August n. c.

De când s'a început sezonul acestor băi, oșpeții români, cari am puté dice, că se află în meioritate, nu au avut nică o distrației. Adevărat, că în toate țilele cântă o musică țigănească, dăr acesta amuseză numai publicul maghiar, er pe Români nică de cum, căci cântările ungueresci nu pot amusa pe Român. Oșpeții maghiari au dat și mai multe petreceri, la cari putea să participe ori și cine, Românii însă în tot-deuna s'au abștinut, din simpla causă, că ei nu pot să-și petrecă la un loc cu aceia, cari au jurat peirea lor.

Imprejurările aceste au născut în inima oșpeților români de aici dorința, ca să se întrunescă și ei măcar odată la un loc, pentru-ca ast-fel, între frați, să petrecă un ceas țără necaz. Dorința acesta s'a și realizat, mulțămită unor tineri, cari în timp foarte scurt au luat toate măsurile de lipsă pentru aranjarea balului din 7 Aug. Am vădut la acest bal familii alese din diferite părți ale României, Transilvaniei și Bănatului. Oșpeții români și-au petrecut până după međul nopții în cea mai armonică veselie. De sine se înțelege, că din programa jocurilor a fost eschis „*Csárdășul*“, er anunț de pe tabla neagră, prin care se vestia publicului aranjarea balului, a fost redactat numai în limba română, ceea ce a produs mult sânge rău la șovinștii maghiari, dăr peste supărarea lor am trecut ușor și n'am fost dispuși a imita cu nică un preț pe

*) Scire oficiôsă unguerescă.

frații noștri dela Gherla, a căror „curtuasiă” slugarnică a scandalizat pe cetitorii români de aici.

Ar fi pôte necomplet raportul meu, decât nu a-și aminti și pe unii dintre cei ce au participat la această petrecere. Dintre domni am observat pe : Dr. A. Isac, adv. in Clușiu. Dr. Nestor Oprean adv. in St.-Miclăușul-Mare. Lupan, căpitan in armata română, Boanta comerciant mare in Brăila; N. Cosgaria căpitan pens. in Făgăraș; S. Damian, proprietar in Orăștie; Traian Mihaiu student, Iancolov student (Brăila), Goga, directorul școlii comerciale din Craiova, Nicolae Ionescu stud. in drepturi din Iaz, Gregeanu, N. Lupăcescu stud. in Brăila, Tomescu, intendent la ministeriul de finanțe din Bucuresci. etc. Er din cununa frumoasă de dômne și domnișore am cunoscut pe d-rele : Hortensia Mihaiu (Batiz), Lucreția Greceanu (Craiova), Orescu (Bucuresci), Lucia Popescu (Brăila), Petrino (Bucuresci), Antina Rusănescu (Bucuresci), Elisa Delogan (Slatina), Haritina Rusănescu (Bucuresci), Iosefina Eliași (Bucuresci) Iancolov (Galați). Dintre dômne: A. Gogu soția d-lui deputat Gogu Ștefănescu din (Craiova), Triandafil, Mardan, Marinescu (Brăila) Dresler (Slatina), Dona (Bucuresci), Kalerghi (Bucuresci), Valeria Bărsan, Marinănescu (Făgăraș), Vilcu (Brăila), Dimitriu (Caracal), Isac (Clușiu), Rusănescu (Bucuresci), Rahotă (Giurgiu), Mihaiu (Batiz), Grecianu (Craiova), Tomoșoiu (Brăila), Paulina Tomescu (Bucuresci), Rița T. Stănescu (Slatina).

Am dis, că petrecerea a durat până

după miezul nopții și pôte că ar fi durat și până dimineața, decât o societate de Unguri nu ne-ar fi conturbat. Ne putându-ne însă petrece in sera aceea, am decis să continuăm petrecerea in ziua următoare prin arangiarea unei excursiuni in partea de dincolo a Oltului, ceea ce s'a și făcut. Ne-am petrecut cum știe numai Românul să-și petreacă, când se află in sinul unei adevărate societăți românesci.

Florin

DIVERSE.

O superstiția a marinarilor. Marina-rii au o superstițiune, care in unele împrejurări e forte primejdiosă pentru noii căsătoriți. Marinarii cred, că un vapor, care are pe bordul său tineri, cari își fac voiajul de nuntă, trebuie să fiă apucat de furtună. Intr-o zi un mare vapor american, având pe bordul său vre-o 300 de pasageri, a plecat din New-Jork spre Liverpool. Intre pasageri se afla și un diplomat engles, care călătorea cu tinera sa soție, o americană bogată. Cele dintăiu 2 zile de călătorie au fost liniștite și senine. In ziua a treia pilotul află, că pe bord își fac voiajul de nuntă nisce soți tineri. Vestea se răspândi, ca fulgerul, in tot vaporul și nu numai marinarii, dăr și bieții fochiști (chinezi) fură cuprinși de o grăză teribilă. Toți proceau o mare nenorocire. In ziua a șeslea a izbucnit in adevăr o furtună. Marinarii și-au adus aminte de noii căsătoriți, și unul dintre ei propuse, ca tinerii soți să fiă aruncați in valuri. Din fericire, căpi-

tanul prinse de veste, duse pe tineri in cabina sa, și incuia acolo și puse de pază patru ômeni de ai săi credincioși. Intr'aceea pe bord izbucnise deja revolta unei părți din marinari. Căpitanul cu alți matrozii au făcut us de arme și numai așa au putut să potolască pe cei resculati. Cinci dintre ei au fost legați in lanțuri și ținuți astfel până când vaporul ajunse la Liverpool, fără ca furtuna să-i fi adus vre-o stricăciune...

Literatură.

A apărut Nr. 7 (Din viața poporului) al Bibliotecii de popularizare, editura Ralian și Ignat Samitca, Craiova. De astă-dată avem o traducere de trei nuvele ale celui mai original scriitor polonez, Alex. Swientochowski, traduse de d-l I. Hussar. Tendințele autorului erau de-a pune Polonia in legătură cu Europa apusană și de a răspândi cultura internațională. Autorul este un scriitor variat și a scris și drame. Ca novelist e original și realist, și e firesc să fie așa pe dată ce e in filosofie pozitivistă realismul lui Swientochowski e curat și tendința națională, care se vede la baza lui, e întrebuițată tocmai pentru a scoate la ivelă urmările triste ale luptei nenorocite dintre naționalități. Recomandăm cu plăcere cetitorilor noștri procurarea acestui interesant număr din Biblioteca de popularizare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 August 1895.

Renta ung. de aur 4% 123.10

Table with financial data including Renta de corone ung., Impr. căil. fer. ung. in aur, Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis., Bonuri rurale ungare, etc.

Cursul pietei Brasov.

Din 13 August 1895.

Table with financial data including Bancnote rom. Camp., Argint român. Cump., Napoleon-d'ori Cump., Galbeni Cump., etc.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil : Gregoriu Maior.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghiriș - Turda, Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș, Simeria (Pisil) - Hunedóra, Brasov - Zărnești, Mureș - Ludoș - Bistrița, Arad - Timișóra, Cucurdea - Oșorheiu - Regh.-săseșc., Careii-mari - Zelău, Sighișóra - Odorheiu-săcuesc.

Nota: Ôrele însemnate in stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus in jos, cele însemnate in dreapta de jos in sus. - Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnăză ôrele de nôpte.